

Tillsammans mot brott – ett nationellt brottsförebyggande program

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse om ett nationellt brottsförebyggande program till handlingarna.

Vidare föreslår utskottet ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkanden om att regeringen dels inte ska tillsätta en nationell samordnare för brottsförebyggande frågor, dels ska återkomma till riksdagen med en redovisning av vilka konkreta brottsförebyggande åtgärder som regeringen avser att vidta och när man avser att vidta dessa åtgärder.

Det nationella brottsförebyggande programmet syftar till att skapa förutsättningar för ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete i hela samhället. Programmet ska också bidra till att stimulera och entusiasmera fler berörda aktörer att vidta brottsförebyggande åtgärder och att utveckla samverkan, såväl på nationell som på regional och lokal nivå. Det riktar sig till en bred målgrupp såsom myndigheter, landsting, kommuner, näringslivet och det civila samhällets organisationer.

I programmet beskrivs regeringens övergripande målsättningar för hur ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete bör bedrivas och hur samverkan mellan berörda aktörer kan utvecklas. Vidare anges regeringens målsättningar för och exempel på hur förebyggande insatser kan riktas mot såväl individer som riskerar att begå och har begått brott, som de tillfällen och situationer där brott riskerar att uppstå. Under respektive målsättning beskrivs sammanfattningsvis hur regeringen avser att verka för att målsättningarna ska uppnås.

I betänkandet finns fem reservationer (S, M, SD, MP, V, KD).

Behandlade förslag

Skrivelse 2016/17:126 Tillsammans mot brott – ett nationellt brottsförebyggande program.

Tio yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Tillsammans mot brott – ett nationellt brottsförebyggande program	6
Reservationer	18
1. Zonförbud, punkt 1 (M)	18
2. Bättre statistiskt underlag och utökad kameraövervakning, punkt 2 (SD)	19
3. Feministisk stadsplanering och bostadsbyggande, punkt 3 (V)	19
4. Familjens och civilsamhällets roll i det brottsförebyggande arbetet m.m., punkt 4 (M, KD)	20
5. En nationell samordnare m.m., punkt 5 (S, MP, V)	22
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	23
Skrivelsen	23
Följdmotionerna	23

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Zonförbud

Riksdagen avslår motion
2016/17:3699 av Beatrice Ask m.fl. (M).

Reservation 1 (M)

2. Bättre statistiskt underlag och utökad kameraövervakning

Riksdagen avslår motion
2016/17:3701 av Adam Marttinen (SD) yrkandena 1 och 2.

Reservation 2 (SD)

3. Feministisk stadsplanering och bostadsbyggande

Riksdagen avslår motion
2016/17:3681 av Linda Snecker m.fl. (V).

Reservation 3 (V)

4. Familjens och civilsamhällets roll i det brottsförebyggande arbetet m.m.

Riksdagen avslår motion
2016/17:3682 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1–3.

Reservation 4 (M, KD)

5. En nationell samordnare m.m.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen dels inte ska tillsätta en nationell samordnare för brottsförebyggande frågor, dels ska återkomma till riksdagen med en redovisning av vilka konkreta brottsförebyggande åtgärder som regeringen avser att vidta och när man avser att vidta dessa åtgärder, och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3692 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkandena 1–3.

Reservation 5 (S, MP, V)

6. Ett nationellt brottsförebyggande program

Riksdagen lägger skrivelse 2016/17:126 till handlingarna.

Stockholm den 8 juni 2017

På justitieutskottets vägnar

Beatrice Ask

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Beatrice Ask (M), Annika Hirvonen Falk (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Susanne Eberstein (S), Johan Hedin (C), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Roger Haddad (L), Linda Snecker (V), Andreas Carlson (KD), Krister Örnfjäder (S), Pål Jonson (M), Crister Spets (SD) och Sultan Kayhan (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet regeringens skrivelse 2016/17:126 Tillsammans mot brott – ett nationellt brottsförebyggande program.

Med anledning av skrivelsen har fem motioner med sammanlagt tio yrkanden väckts. Förslagen i motionerna finns i bilaga.

Utskottets överväganden

Tillsammans mot brott – ett nationellt brottsförebyggande program

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelse 2016/17:126 till handlingarna.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen dels inte ska tillsätta en nationell samordnare för brottsförebyggande frågor, dels ska återkomma till riksdagen med en redovisning av vilka konkreta brottsförebyggande åtgärder som regeringen avser att vidta och när man avser att vidta dessa åtgärder, och tillkännager detta för riksdagen.

Riksdagen avslår motioner om bl.a. införande av zonförbud, bredare tillämpning av kameraövervakning, feministisk stadsplanering och polisens förutsättningar att arbeta långsiktigt i det brottsförebyggande arbetet.

Jämför reservationerna 1 (M), 2 (SD), 3 (V), 4 (M, KD) och 5 (S, MP, V).

Skrivelsen

Bakgrund

Regeringen presenterade 1996 ett nationellt brottsförebyggande program, Allas vårt ansvar (Ds 1996:59). Syftet var att skapa förutsättningar för ett långsiktigt och uthålligt brottsförebyggande arbete inom alla samhällssektorer. År 2001 överlämnade regeringen till riksdagen skrivelsen *Brott kan förebyggas!* Utvecklingen av det brottsförebyggande arbetet (skr. 2000/01:62) som redogör för hur det brottsförebyggande arbetet utvecklats inom olika områden sedan programmet beslutades. Det visade sig bl.a. att programmet haft betydelse för utvecklingen av det brottsförebyggande arbetet, inte minst på lokal nivå.

Sedan Allas vårt ansvar presenterades har samhället utvecklats och brottsligheten förändrats. Det finns enligt regeringen ett behov av att förstärka samhällets förmåga att förebygga brott. Regeringen gav därför i september 2015 ett uppdrag till Brottsförebyggande rådet (Brå) att lämna förslag på hur det nationella stödet till brottsförebyggande arbete kan utvecklas. Av Brås redovisning i rapporten *Förstärkt stöd till – och samordning av – det lokala brottsförebyggande arbetet* framgår att det finns behov av dels bättre samverkan på alla nivåer, dels ett utvecklat nationellt stöd till lokala aktörer, inte minst kommuner. Vidare konstaterar Brå att många aktörer, både kommuner och statliga myndigheter, varken har tillräcklig kunskap eller

prioriterar brottsförebyggande arbete i tillräckligt hög utsträckning. Det strategiska arbetet behöver utvecklas, och fler aktörer behöver involveras i arbetet.

Ett nytt brottsförebyggande program

Utöver straffrättsliga åtgärder och satsningar för att stärka rättsväsendets förmåga att utreda och lagföra brott finns det enligt regeringen ett stort behov av att också utveckla det brottsförebyggande arbetet, inte bara i rättsväsendet utan även hos andra berörda aktörer. Regeringen har därför tagit initiativ till en brottsförebyggande satsning i flera steg. Satsningen innebär bl.a. en förstärkning av Brå och en ny uppgift till länsstyrelserna att ansvara för samordning och stöd på regional nivå samt ekonomiska medel för detta. Regeringen anför att den också avser att inrätta en nationell samordnare som ska verka under två år från våren 2017.

Regeringen delar Brås uppfattning att det brottsförebyggande arbetet bör utföras mer strukturerat och kunskapsbaserat. Fler aktörer måste involveras. Arbetet ska präglas av en helhetssyn och integreras i det löpande arbetet. Den kunskap som tas fram måste användas i praktiken och genomsyra utvecklingsarbetet på lokal nivå. Arbetet bör följas upp löpande och utvärderas regelbundet. Den s.k. situationella preventionen som riktas mot tillfällen eller platser där brott begås behöver utvecklas. Som komplement till de redan beslutade åtgärderna inom ramen för regeringens brottsförebyggande satsning krävs det ett bredare initiativ som kan stimulera och entusiasmera fler aktörer att bidra till att förebygga brott, inte minst de som i dag saknar ett uttalat uppdrag att arbeta brottsförebyggande enligt författning, regleringsbrev eller andra styrdokument. På lokal nivå är kommunerna centrala aktörer, men även många statliga myndigheter utanför rättsväsendet kan påverka brottsligheten, både nationellt och på det lokala planet. Näringslivets roll för det brottsförebyggande arbetet behöver uppmärksammas och förstärkas. Det är också angeläget att bättre ta till vara det civila samhällets kunskap och erfarenhet. Även forskares delaktighet behöver bli en naturlig del i ett kunskapsbaserat arbete.

Regeringen anser att det därför behövs ett nytt nationellt program som samlar regeringens ambitioner och målsättningar för det brottsförebyggande arbetet inom olika politikområden och som även kan bidra till att öka kunskapen om brottsförebyggande arbete och stimulera utvecklad samverkan mellan berörda aktörer. Programmet riktar sig därmed till en bred målgrupp inom många samhällssektorer: myndigheter, landsting, kommuner, näringslivet och det civila samhällets organisationer.

Det övergripande syftet med programmet är att skapa förutsättningar för ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete i hela samhället. Områdets komplexa karaktär kräver en samlad ansats. Med gemensamma målsättningar för det brottsförebyggande arbetet inom berörda politikområden bildas en gemensam grund för utvecklingsarbetet. Programmet ska också bidra

till att stimulera fler berörda aktörer att vidta brottsförebyggande åtgärder och att öka samverkan, såväl på nationell som på regional och lokal nivå. I programmet ges en samlad beskrivning av brottsförebyggande arbete och en inriktning för hur man kan arbeta kunskapsbaserat. Programmet ska bidra till att uppnå regeringens mål för kriminalpolitiken – att minska brottsligheten och öka tryggheten.

Programmet fokuserar på verksamheter som i första hand syftar till att förebygga brott och brottslighet. Brottsförebyggande arbete kan visserligen bedrivas inom de flesta samhällssektorer, men det huvudsakliga målet för insatser inom dessa är oftast ett annat än att förebygga brott. Den avgränsning som regeringen har valt att utgå från i programmet följer den som används i boken Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete som har tagits fram av Brå, Polismyndigheten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Där beskrivs brottsförebyggande arbete enligt följande:

Åtgärder som syftar dels till att påverka de omständigheter i själva situationen som gör att personer väljer att begå brott, dels åtgärder som syftar till att minska benägenheten (motivationen) hos människor att begå brott.

Denna avgränsning fokuserar på den brottsliga handlingen och omfattar brottsförebyggande åtgärder där det finns ett uttalat syfte att motverka att brott begås. Programmet ska dock inte i första hand fokusera på enskilda brottstyper eller förebyggande metoder mot dessa. Några konkreta exempel finns, men de syftar främst till att illustrera hur ett kunskapsbaserat och lokalt anpassat brottsförebyggande arbete kan bedrivas. Programmet kompletterar på så sätt de särskilda strategier och handlingsplaner som fokuserar på specifika samhällsproblem och brottstyper, t.ex. den svenska strategin mot terrorism (skr. 2014/15:146), den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott (Ku2016/02629/DISK), skrivelsen med åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism (skr. 2014/15:144) och den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (skr. 2016/17:10).

Hur samhället kan förebygga brott

Ett sätt att motverka brottslighetens grundorsaker är att skapa en god välfärd för alla. Merparten av alla välfärdsinsatser kan i någon mån sägas ha brottsförebyggande effekter, men oftast på ett indirekt sätt. Att inkludera hela välfärdspolitiken skulle dock riskera att ta fokus från alla de konkreta åtgärder som kan vidtas med direkt syfte att förebygga brott. Den generella välfärdspolitiken kan dessutom inte förebygga alla typer av brott. Parallellt med att utveckla välfärden måste därför brottsligheten mötas med riktade insatser såväl för de individer som riskerar att begå eller har begått brott som mot de omständigheter, platser och situationer där det finns en risk för att brott kan begås.

Olika grupper av människor utsätts för olika typer av brott, och upplevelsen av trygghet är ojämnt fördelad i befolkningen. Det är enligt regeringen viktigt

att man beaktar flera perspektiv i det brottsförebyggande arbetet. Bland annat behöver ett jämställdhetsperspektiv integreras i det brottsförebyggande arbetet. Det är också viktigt med ett barnperspektiv, inte minst när det gäller åtgärder som syftar till att tidigt upptäcka och motverka våld inom familjen. Dessutom bör ett ungdomsperspektiv finnas med i planeringen, genomförandet och uppföljningen av insatser som rör unga.

Det är av stor vikt att de aktörer som står inför ett gemensamt identifierat brottsproblem har en medvetenhet om att brottslighet ofta kan behöva mötas med olika insatser parallellt. Det kan finnas behov av både sociala förebyggande insatser av mer generell karaktär och riktade situationella åtgärder på en specifik plats. Kunskap om olika teorier om hur brott uppstår och hur brott kan förebyggas kan bidra till att identifiera såväl ens egen som de samverkande aktörernas roll och ansvar och därmed underlätta samverkan. Det är även viktigt att tydliggöra hur trygghetsbegreppet används och vilka åtgärder som ska betraktas som brottsförebyggande respektive trygghetsskapande, dvs. vilket mål och syfte åtgärderna har.

Det finns många aktörer i samhället, både offentliga och privata, som kan bidra till att förebygga brott. I skrivelsen lämnas en beskrivning av ett flertal aktörer för att åskådliggöra bredden av alla som kan bidra i det brottsförebyggande arbetet. Regeringen har även inrättat en ny nationell stöd- och samordningsstruktur för att förbättra samverkan genom att förstärka Brås roll som nationell aktör och genom att ha gett länsstyrelserna i uppgift att på regional nivå stödja och bidra till samordning inom det brottsförebyggande området.

När det gäller aktörer i det brottsförebyggande arbetet anför regeringen bl.a. att den verksamhet som bedrivs av det civila samhällets aktörer har stor betydelse för att stärka sociala förmågor och motverka utanförskap och därmed också förebygga brott. I det bredare perspektivet finns t.ex. idrottsrörelsen och annat föreningsliv, vars verksamheter ofta riktas till barn och ungdomar. Därutöver finns organisationer som arbetar riktat med brottsförebyggande frågor, inte minst de som stöttar dem som vill lämna kriminella grupperingar eller våldsbejakande extremistiska grupper, liksom föreningar för tidigare dömda som vill lämna det kriminella livet. Därtill finns ideella kvinno- och tjejjourer som utför ett betydelsefullt arbete med stöd och skydd till kvinnor som har utsatts för våld, inklusive bl.a. hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel. Även organisationer som arbetar för att minska bruket av alkohol och narkotika kan spela en betydelsefull roll i det brottsförebyggande arbetet. Organisationer som riktar sig till brottsoffer kan också bidra i det förebyggande arbetet, t.ex. i syfte att minska upprepad utsatthet. Pensionärsorganisationernas arbete tillsammans med Polismyndigheten för att förebygga it-brott bland äldre är ett annat exempel på hur organisationer kan engagera sig i det brottsförebyggande arbetet. Även trossamfundet och folkbildningen tar ett stort ansvar för social trygghet och dialog mellan människor med olika livsåskådningar. Inom det civila samhället finns även ett fåtal organisationer vars huvudsakliga

verksamhet bedrivs inom det brottsförebyggande området. Det kan handla om att driva opinion, bedriva analysarbete eller ge stöd och vägledning till övriga aktörer i samhället. Alla dessa insatser fyller på olika sätt en viktig funktion i samhället och det brottsförebyggande arbetet. Samverkan mellan det civila samhällets organisationer och det offentliga, såväl på statlig som på kommunal nivå, bör således kunna utvecklas ytterligare.

Målsättningar för det brottsförebyggande arbetet

Det brottsförebyggande arbetet är en viktig del i arbetet för att uppnå målet för kriminalpolitiken – att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Regeringens målsättning är att skapa förutsättningar för ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete i hela samhället. För att nå dit har man tagit fram två övergripande målområden – målsättningar för arbetsprocessen och målsättningar för arbetets inriktning.

När det gäller det förstnämnda konstaterar regeringen att ett effektivt brottsförebyggande arbete måste bedrivas kunskapsbaserat. En annan avgörande faktor är att berörda aktörer har förmåga att samverka och dra nytta av varandras kompetens och verksamhet.

Det andra området handlar om arbetets inriktning och utgår från att den lokala problembild som identifierats bemöts med insatser mot de tre förutsättningar som krävs för att ett brott ska uppstå.

1. Minska motivationen att begå brott.
2. Öka formell och informell kontroll.
3. Begränsa tillgängligheten till lämpliga brottsobjekt.

I skrivelsen beskrivs närmare regeringens målsättningar för de olika delarna i den ovan beskrivna processen och hur regeringen avser att verka för hur dessa ska uppnås. En av dessa rör kameraövervakning på särskilt brottsutsatta platser och för vissa brottstyper som enligt regeringen kan fungera som ett komplement till andra brottsförebyggande åtgärder. Forsknings-sammanställningar som Brå gjort visar att kameraövervakning är mer effektivt mot egendomsbrott än mot våldsbrott. Tekniken kan också underlätta avslöjandet av pågående brott och vara av betydelse i efterföljande utredningar. Kameraövervakning kan också utgöra en del av skyddet av andra typer av platser med en förhöjd hotbild, t.ex. asylboenden, medieredaktioner och lokaler som används av religiösa samfund. Det är angeläget att kameraövervakningslagen inte ställer upp för höga krav för Polismyndighetens eller andra relevanta aktörers möjligheter att använda kameror som hjälpmedel på sådana platser. Regeringen gav därför i november 2015 en särskild utredare i uppdrag att utreda vissa frågor om kameraövervakning. Syftet är att säkerställa att kameraövervakning kan användas där det behövs för att bekämpa brott och samtidigt garantera ett starkt skydd för den personliga integriteten.

Genomförande och uppföljning

Som anförts har regeringen en ny stöd- och samordningsstruktur för det brottsförebyggande arbetet på nationell och regional nivå. Regeringen har förstärkt Brås ansvar för nationellt stöd och samordning samt gett länsstyrelserna i uppgift att ansvara för samordning och stöd på regional nivå. Inom ramen för detta arbete ska Brå inrätta en nationell nätverksstruktur med berörda myndigheter. Brå ska vidare årligen lämna en rapport till regeringen om hur det brottsförebyggande arbetet bedrivs.

Regeringen kommer även att tillsätta en nationell samordnare för brottsförebyggande frågor som under två år ska bidra till att öka engagemanget och höja prioriteten för brottsförebyggande arbete. Den nationella samordnaren ska stimulera, stödja och driva på utvecklingen av det brottsförebyggande arbetet i hela landet och verka för att brottsförebyggande frågor får större genomslag inom såväl offentlig som privat verksamhet. En viktig del för Brå, länsstyrelserna och samordnaren är att bidra till att nå ut med och medverka i genomförandet av regeringens brottsförebyggande program. Tillsammans ska de verka för att programmet får genomslag i landet hos samtliga berörda aktörer.

När det gäller uppföljningen av programmet framgår det att regeringens ambition är att det brottsförebyggande programmet ska vara en plattform för ett kunskapsbaserat och långsiktigt brottsförebyggande arbete i hela landet. Regeringens övergripande målsättningar med det brottsförebyggande arbetet och de förväntningar som finns på att flera aktörer i samhället engagerar sig i det arbetet framgår av skrivelsen. Vidare framgår det hur arbetet bör bedrivas för att målen ska uppnås. Under respektive målsättning beskrivs sammanfattningsvis hur regeringen avser att verka för att målsättningarna ska uppnås. Detta handlar många gånger om att förbättra förutsättningarna så att andra berörda aktörer kan vidta de åtgärder som krävs för att uppnå målen. För att säkerställa att arbetet bedrivs i enlighet med den inriktning som programmet anger kommer det att följas upp på ett systematiskt sätt. Detta kommer att ske dels genom redovisningar från berörda myndigheter av hur arbetet har bedrivits och vilka åtgärder som har vidtagits, dels genom den årliga åiterrapporteringen från Brå och länsstyrelserna. Uppföljningen av programmet kommer huvudsakligen att ske inom ramen för den interdepartementala arbetsgrupp som bildats inom Regeringskansliet. Det är angeläget att alla politikområden är delaktiga i uppföljningen inom ramen för sina verksamhetsområden. Parallellt med detta avser Justitiedepartementet att regelbundet sammankalla en grupp av forskare för att följa utvecklingen inom det kriminalpolitiska området. Regeringen har även för avsikt att återkomma med en ny skrivelse när programmet varit i kraft en tid för att beskriva utvecklingen av det brottsförebyggande arbetet.

Motionerna

I motion 2016/17:3699 av Beatrice Ask m.fl. (M) begärs att möjligheten att införa en lagstiftning om zonförbud ska utredas. En sådan ordning finns bl.a. i Danmark. Zonförbud innebär att personer kan förbjudas att röra sig inom ett visst område under en viss tid. Syftet med ett sådant förbud är att garantera trygghet och säkerhet för människor på särskilt brottsutsatta och otrygga platser.

I motion 2016/17:3701 av Adam Marttinen (SD) yrkande 1 pekas på behovet av bättre statistiskt underlag om invandrades brottslighet. Motionären föreslår att Brå ska ges i uppdrag att ta fram en rapport om brottslighet bland personer födda i Sverige och i utlandet. I yrkande 2 efterfrågas en bredare tillämpning av kameraövervakning i brottsförebyggande syfte.

I motion 2016/17:3681 av Linda Snecker m.fl. (V) begärs att regeringen ska återkomma med förslag på åtgärder som syftar till att uppmuntra och stimulera förekomsten av feministisk stadsplanering och feministiskt bostadsbyggande. Det kan t.ex. handla om väl upplysta gångstråk för att öka tryggheten.

I motion 2016/17:3682 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 pekas på familjens roll i det brottsförebyggande arbetet. Motionärerna anför att man saknar detta perspektiv i programmet. I yrkande 2 i motionen pekar motionärerna på att polisens förutsättningar att arbeta långsiktigt är central för ett fungerande brottsförebyggande arbete. För detta krävs det en kraftfull satsning på polisen. I yrkande 3 anför motionärerna slutligen att civilsamhällets roll måste tydliggöras och vara en del i hela den brottsförebyggande processen.

I motion 2016/17:3692 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 1 anför att en särskild nationell samordnare för brottsförebyggande arbete inte ska inrättas. I yrkande 2 i motionen begärs att regeringen ska återkomma med en redovisning av vilka konkreta åtgärder som regeringen avser att vidta inom ramen för det brottsförebyggande programmet. I yrkande 3 begär motionärerna slutligen att regeringen ska återkomma med en redovisning av tidsramen för dessa åtgärder.

Bakgrund

I ett svar på en interpellation (ip. 2016/17:335) om upploppet i Rinkeby har inrikesministern bl.a. anført att såvitt han känner till har inte någon utvärdering gjorts av det danska zonförbudet. Inrikesministern har vidare i ett svar på en interpellation om otrygghet i Nordstan i Göteborg (ip. 2016/17:276) anført bl.a. att erfarenheterna från Danmark av zonförbud inte alls är entydigt positiva.

Utskottet har vid ett flertal tillfällen, senast vid behandlingen av budgetpropositionen för 2017 (bet. 2016/17:JuU1 s. 80 f.), behandlat och avstyrkt motioner med en begäran om fördjupad brottsstatistik om nationalitet och invandrarbakgrund. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2016/17:90).

Även frågan om tillämpningen av kameraövervakningslagen (2013:460) har vid ett flertal tillfällen behandlats av utskottet, senast vid behandlingen av motioner om processrättsliga frågor våren 2017 (bet. 2016/17:JuU17). Utskottet föreslog då ett tillkännagivande om utökade möjligheter till kameraövervakning i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2016/17:212).

Utskottet noterade även att regeringen gett en särskild utredare i uppdrag att utreda vissa frågor om kameraövervakning (dir. 2015:125). Syftet var att säkerställa att kameraövervakning kan användas där det behövs för att bekämpa brott och samtidigt garantera ett starkt skydd för den personliga integriteten. Utredaren skulle bl.a. analysera om möjligheterna till kameraövervakning på särskilt brottsutsatta platser och andra platser med förhöjt skyddsbehov, t.ex. asylboenden, medieredaktioner och lokaler som används av religiösa samfund, behöver förbättras. Uppdraget ska, sedan regeringen beslutat om tilläggsdirektiv den 2 juni 2016 (dir. 2016:54), redovisas senast den 15 juni 2017.

Civilutskottet behandlade nyligen i ett betänkande om bostadspolitik ett motionsyrkande om en nationell handlingsplan med åtgärder för att identifiera och arbeta med otrygga områden i landet (bet. 2016/17:CU14 s. 37 f.). Av betänkandet framgår bl.a. följande:

Boverket har bedrivit arbete i frågor om trygghetsgivande åtgärder bl.a. inom ramen för regeringsuppdraget Att stärka tryggheten i stads- och tätortsmiljöer ur ett jämställdhetsperspektiv. Boverket har i samband med detta beviljat pengar till ett flertal olika projekt om t.ex. framtagande av belysningsplaner, gallring och omplantering i grönområden samt åtgärder för att göra tunnlar mer tilltalande. Boverket har utvärderat resultatet av de olika projekten och gjorde i sin slutrapport för uppdraget en sammanställning för att sprida erfarenheterna från uppdraget (rapport 2013:8). Den samlade bilden i utvärderingen var att det genom satsningen på en begränsad tid har åstadkommit betydande resultat som bidragit till mer långsiktiga effekter.

I budgeten för 2014 inrättade riksdagen ett särskilt anslag för statsbidrag till utvecklingsprojekt för jämställda offentliga miljöer i städer och tätorter. Stödet kunde bl.a. sökas av kommuner och bostadsföretag för utvecklingsprojekt som stödmottagaren avsåg att avsluta senast den 1 november 2016. Syftet med stödet var att komma till rätta med problemet att det i många tätorter finns miljöer som är utformade så att människor – särskilt kvinnor och flickor – känner sig otrygga, ovälkomna och begränsade. Boverket ska följa upp de åtgärder som det har beviljats stöd för och senast den 30 juni 2017 redovisa detta i en rapport till regeringen.

Civilutskottet anförde att hur det offentliga rummet är utformat har stor betydelse för vår faktiska och upplevda trygghet. Det är viktigt att det upplevs öppet för alla medborgare och att man kan känna sig trygg. Utskottet konstaterade att de frågor om planering för ökad trygghet som berördes i motionerna hade uppmärksammats i flera olika sammanhang. Staten har under de senaste åren på olika sätt gjort insatser för att främja och sprida lösningar som bidrar till tryggare utemiljöer. Det arbetet fortsätter i olika former.

Sammanfattningsvis ansåg civilutskottet att vad som anfördes i motionerna inte gav skäl för utskottet att föreslå några tillkännagivanden till regeringen.

Frågan om storleken på anslaget till Polismyndigheten (anslaget 1:1) är föremål för diskussion varje år i samband med behandlingen av budgeten för utgiftsområde 4 Rättsväsendet. Av 2017 års ekonomiska vårproposition (prop. 2016/17:100) framgår bl.a. följande:

Polismyndigheten har i budgetpropositionen för 2017 fått ökade medel för att anställa fler och säkra den största omorganisationen som organisationen genomfört i modern tid. I det arbetet ligger fokus på att få fler poliser närmare medborgarna. Polismyndigheten har ökat antalet civilanställda, vilket möjliggör för fler poliser att ägna sig åt polisiär verksamhet. Det skapar förutsättningar för Polismyndigheten att öka närvaron och motverka brottsligheten i de socialt utsatta områdena. Regeringen anser dock att Polismyndigheten utifrån de stora utmaningar som myndigheten står inför behöver ett tillskott av medel redan innevarande år. Tillskottet på 700 miljoner kronor som föreslås i propositionen Vårändringsbudget för 2017 möjliggör för myndigheten att öka antalet polisanställda ytterligare, vilket innebär att den polisiära kompetensen i än högre grad kan prioriteras dit den bäst behövs. Tillskottet ska även möjliggöra en förstärkning av verksamheten vid Nationellt forensiskt centrum. Regeringen ser behov av att verksamheten vid Polismyndigheten fortsätter att stärkas för att möta regeringens ambitioner. Regeringen avser därför att återkomma i denna fråga i budgetpropositionen för 2018.

Utskottets ställningstagande

Regeringen pekar i skrivelsen på att den kriminalpolitiska debatten, trots de uppenbara vinster som finns med att förebygga brott, under det senaste decenniet oftare har handlat om resursförstärkningar till rättsväsendet, fler poliser och genomförande av olika straffrättsliga åtgärder än om åtgärder för att förebygga brottsligheten och dess orsaker. Detta har också i många fall varit nödvändiga åtgärder för att möta samhällsutvecklingen, och att brott som begås ska lagföras är en av grunderna i en rättsstat. Samtidigt behövs det som lyfts fram i skrivelsen ett effektivt brottsförebyggande arbete för att minska brottsligheten och öka tryggheten i samhället. Utskottet delar regeringens uppfattning och anser mot denna bakgrund att det finns ett behov av att utveckla samhällets insatser för att förebygga brott, inte bara hos rättsväsendet utan även hos andra berörda aktörer. Utskottet ser därför positivt på att regeringen nu lägger fram ett brett nationellt brottsförebyggande program. Detta skapar bättre förutsättningar för ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete. Utskottet återkommer nedan till vissa delar av skrivelsen.

I skrivelsen tas bl.a. upp förebyggande arbete riktat mot de förutsättningar som krävs för att ett brott ska uppstå. En åtgärd för att minska risken för brott är t.ex. att genom kontroll av en plats förhindra att brott begås där. Utskottet anser dock inte att det framkommit något som ger anledning för riksdagen att ta initiativ till att utreda förutsättningarna för att införa en lagstiftning om zonförbud. Motion 2016/17:3699 (M) avstyrks därför.

Brottslighetens utveckling beskrivs översiktligt i skrivelsen. Som regeringen anför behöver rättsväsendet och andra aktörer ha kunskap om olika grupper, t.ex. kvinnors och mäns, villkor och förutsättningar. När det gäller motionärens begäran i motion 2016/17:3701 (SD) yrkande 1 om bättre statistiskt underlag om invandrades brottslighet vidhåller utskottet sin tidigare uppfattning att det inte finns anledning för Brå att föra statistik över nationalitet på gärningspersoner. Motionsyrkandet avstyrks därför.

Utskottet konstaterar att frågan om hur kameraövervakning ska kunna användas utreds för närvarande. Vidare har riksdagen nyligen gjort ett tillkännagivande till regeringen om utökade möjligheter till kameraövervakning i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet. Mot denna bakgrund anser utskottet att det saknas anledning för riksdagen att ta något sådant initiativ som efterfrågas i motion 2016/17:3701 (SD) yrkande 2. Yrkandet avstyrks.

I motion 2016/17:3681 (V) efterfrågas feministisk stadsplanering och feministiskt bostadsbyggande. Utskottet delar motionärernas uppfattning att det offentliga rummet tillhör alla och att det därför måste vara tryggt och välkomnande för alla oavsett vilka vi är. En sådan inriktning på stadsplanering och bostadsbyggande som motionärerna efterfrågar borde kunna bidra till att öka tryggheten och verka brottsförebyggande. Som framgår av skrivelsen har Boverket en viktig roll när det gäller situationell prevention, med fokus på platsen, tillfället eller sammanhanget där brottet begås. Myndigheten arbetar på olika sätt för att lyfta fram trygghetsaspekter inom fysisk planering. Utskottet, som noterar att Boverket beviljat stöd till åtgärder som motsvarar vad motionärerna efterfrågar, anser dock inte att det finns anledning för riksdagen att ta något initiativ med anledning av motionen, utan den bör avslås.

När det gäller familjens roll i det brottsförebyggande arbetet har utskottet inte någon annan uppfattning än vad som anförs i motion 2016/17:3682 (KD) yrkande 1 om att denna är viktig för att minska risken för en kriminell utveckling. Något tillkännagivande till regeringen om att familjens betydelse behöver ges större utrymme i programmet är enligt utskottet dock inte nödvändigt. Motionsyrkandet bör avslås.

Utskottet delar även uppfattningen i motion 2016/17:3682 (KD) yrkande 2 att det är väsentligt att polisen får goda förutsättningar att arbeta långsiktigt med det förebyggande arbetet. Mot bakgrund av de satsningar som gjorts på polisen såväl i budgetpropositionen för 2017 som i propositionen Vårändringsbudget för 2017 anser utskottet dock inte att det nu finns anledning till något initiativ från riksdagens sida med anledning av yrkandet. Yrkandet bör avslås.

Utskottet delar även uppfattningen i motion 2016/17:3682 (KD) yrkande 3 att civilsamhället har en viktig roll i det brottsförebyggande arbetet. Detta lyfts också fram i den nu aktuella skrivelsen. Utskottet, som delar regeringens bedömning att samverkan bör kunna utvecklas ytterligare, anser dock inte att det finns anledning för riksdagen att göra något sådant tillkännagivande till regeringen som motionärerna efterfrågar. Yrkandet avstyrks.

När det gäller rollfördelningen mellan olika aktörer i det brottsförebyggande arbetet anser utskottet däremot att regeringens program innehåller vissa brister. Enligt utskottet innehåller programmet en överetablering av samordningsfunktioner som riskerar att styra bort uppmärksamheten från genomförandet av konkreta åtgärder och konsumera resurser som bättre hade kunnat användas på den nivå där det mesta arbetet behöver bedrivas, nämligen den lokala nivån. Som regeringen själv konstaterar är en tydligt sammanhållande roll inom kommunerna avgörande för ett effektivt lokalt brottsförebyggande arbete. Utskottet anser därför att en mer rationell rollfördelning vore att Brottsförebyggande rådets (Brå) samordnande funktion på nationell nivå stärks och att resurserna fokuseras på kommunerna. Regeringen bör även vara öppen för att gå längre när det gäller att tydliggöra kommunernas roll i det brottsförebyggande arbetet, inom ramen för det kommunala uppdraget.

Regeringen har dock i stället både stärkt den nationella samordningsfunktionen hos Brå och infört ett regionalt samordningsuppdrag hos länsstyrelserna samtidigt som även kommunernas samordnande roll utpekats tydligare. Vad den nationelle samordnaren ska göra – mer än allmänt hållna formuleringar om att ”bidra till att öka engagemanget”, ”höja prioriteten” och ”stimulera, stödja och driva på utvecklingen” – går det över huvud taget inte att utläsa av skrivelsen. Desto allvarligare är dock att detta sker kort tid efter att Brå fått ett tydligare samordnande uppdrag på den nationella nivån. Att då tillsätta ytterligare en nationell samordningsfunktion vid sidan av de redan existerande myndighetsstrukturerna ter sig direkt olämpligt och är en åtgärd som riskerar att försvåra långsiktighet och bidra till ökad oklarhet om rollfördelningen. Någon nationell samordnare bör således inte tillsättas. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen ge regeringen tillkänna. Därmed tillstyrker utskottet motion 2016/17:3692 (L) yrkande 1.

Vid sidan av detta finns en annan avgörande brist med regeringens skrivelse, nämligen att den inte är utvärderingsbar för riksdagen. Skrivelsen innehåller inga konkreta aviseringar om åtgärder som regeringen avser att vidta, och den innehåller inte heller någon tidsram.

Det avsnitt i skrivelsen som redovisar regeringens målsättningar innehåller övergripande resonemang, redovisningar av aktuella åtgärder, beskrivningar av gällande regelverk och sammanfattningar av det rådande forskningsläget eller aktuella arbetsmetoder. Därefter räknar regeringen i punktform upp vad den ”ska verka för”, dock utan att i något fall ange om detta innebär att någon ny åtgärd vidtas i förhållande till vad som gäller redan i dag.

Denna avsaknad av konkreta beskrivningar försvårar inte bara den parlamentariska uppföljningen av riksdagens arbete, utan gör enligt utskottets mening också skrivelsen svår att använda för de aktörer på det brottsförebyggande området – myndigheter, kommuner, organisationer eller företag – som vill använda sig av skrivelsen som stöd för sin egen planering. I detta sammanhang bör även noteras att regeringen i avsnittet om

genomförande och uppföljning inte anger någon tidsram för uppföljningen framöver. Den huvudsakliga uppföljningen ska ske internt inom Regeringskansliet genom en interdepartemental arbetsgrupp, och inga besked lämnas om hur länge detta brottsförebyggande program ska pågå. Inte heller sägs det när riksdagen nästa gång ska få en redovisning, annat än att det ska ske ”när programmet har varit i kraft en tid”.

Dessa brister bör enligt utskottet åtgärdas genom att regeringen snarast återkommer med en skrivelse till riksdagen med en redovisning av vilka konkreta åtgärder som regeringen avser att vidta inom ramen för det nationella brottsförebyggande programmet och inom vilken tidsram detta kommer att ske. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen ge regeringen till känna. Därmed tillstyrker utskottet motion 2016/17:3692 (L) yrkande 2 och 3.

Med det anförda föreslår utskottet att den aktuella skrivelsen läggs till handlingarna.

Reservationer

1. Zonförbud, punkt 1 (M)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M) och Pål Jonson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3699 av Beatrice Ask m.fl. (M).

Ställningstagande

Ett verktyg som i dag inte finns i det brottsförebyggande arbetet är s.k. zonförbud. En möjlighet att besluta om zonförbud finns redan i Danmark och har efterfrågats från polisiärt håll i Sverige. Ett zonförbud innebär att personer kan förbjudas att vistas inom ett visst område under en viss tid. Syftet med ett zonförbud är att garantera trygghet och säkerhet för människor på särskilt brottsutsatta och otrygga platser. Dessutom kan zonförbud vara ett betydelsefullt nytt verktyg för polisens arbete för att motverka brottslighet och gängbildning.

Det otrygghetsskapande beteende som kan leda till ett beslut om zonförbud kan ha bestått i ett straffbart agerande, såsom narkotikaförsäljning eller olaga hot, men det bör även kunna omfatta ordningsstörande handlingar som inte är brottsliga. Ett zonförbud ska kunna meddelas muntligen på plats av en polisman i omedelbar anslutning till det särskilt otrygghetsskapande beteendet. Förbudet ska gälla omedelbart. Zonförbudet ska på samma sätt som i den danska lagstiftningen kunna meddelas för en bestämd period, som i allvarigare fall bör kunna uppgå till tre månader. Därefter ska det kunna förlängas med ytterligare högst tre månader. Ett meddelande av ett zonförbud måste alltid stå i rimlig proportion till orsaken till att det har meddelats. Överträdelse av zonförbudet ska vara straffbelagt och kunna leda till fängelse. Zonförbudet ska kunna överklagas till domstol.

Regeringen bör utreda möjligheten att införa en lagstiftning om zonförbud i enlighet med vad vi här har anfört.

2. Bättre statistiskt underlag och utökad kameraövervakning, punkt 2 (SD)

av Adam Marttinen (SD) och Crister Spets (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2016/17:3701 av Adam Marttinen (SD) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Regeringens skrivelse om ett nytt brottsförebyggande program behandlar kortfattat brottslighetens utveckling. Den saknar dock ett brett underlag kring brottsstatistiken, vilket torde utgöra grunden för ett effektivt brottsförebyggande program. Det råder konsensus om att invandrare är överrepresenterade i brottsstatistiken. När det kommer till de exakta siffrorna, eller ungefärliga för den delen, råder det dock skilda meningar. Brå har tidigare publicerat rapporter om invandras brottslighet, den senaste 2005. Mycket kan dock ha skett på tolv år, och adekvat statistik är nödvändig för att undvika att resurser spenderas på fel områden. En felaktig resursanvändning leder i slutändan till ett ineffektivt brottsförebyggande arbete. Vi vill därför att regeringen återigen beställer en rapport av Brå om brottslighet bland personer födda i Sverige och i utlandet.

Enligt de forskningssammanställningar som Brå har gjort är kameraövervakning mer effektivt mot egendomsbrott än mot våldsbrott. Vi är av den åsikten att polisens möjligheter att bekämpa brott bör väga tungt i förhållande till individens integritet när det gäller möjligheten till kameraövervakning. Vi föreslår därför att det ska vara lättare för Polismyndigheten att genomföra kameraövervakning på allmänna platser. Detsamma bör gälla bostadsområden.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

3. Feministisk stadsplanering och bostadsbyggande, punkt 3 (V)

av Linda Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3681 av Linda Snecker m.fl. (V).

Ställningstagande

Det offentliga rummet tillhör alla och måste därför vara tryggt och välkommande för oss alla oavsett vilka vi är. Ytterst är det en fråga om demokrati. I Brottsförebyggande rådets (Brå) trygghetsundersökning för 2016 svarade en tredjedel av de tillfrågade kvinnorna att de antingen kände sig ganska otrygga eller mycket otrygga eller att de inte går ut alls i det egna bostadsområdet sent om kvällarna på grund av otrygghet. Bara en tiondel av männen svarade likadant. Detta är ett av alla skäl till att det brottsförebyggande arbetet i allmänhet och planeringen av stadsmiljöer och bostadsbyggande i synnerhet behöver ett tydligt feministiskt perspektiv.

Trygghetsundersökningen visar vidare att kvinnors rädsla för att vistas ute i det offentliga rummet ökar. Det är inte bra. Feministisk stadsplanering handlar inte om att göra plats för kvinnor utan om att tillföra den offentliga miljön värden som vi alla behöver – oavsett kön, ålder osv. Väl upplysta gångstråk är viktiga för att öka tryggheten, men framför allt behöver det offentliga rummet återigen bli en viktig plats som angår oss alla. Fungerande aktiviteter, som pågår i och runt våra hem varje dygn, är möjliga att planera in, bygga fram och synliggöra. Kort sagt behöver vi planera våra städer för ökad närvaro där det finns människor som gör saker tillsammans i rum som är synliga och ligger i markplan. Även om det är kommunerna som har planmonopol och förfogar över stadsplaneringen bör regeringen kunna vidta åtgärder för att stimulera och uppmuntra till ett tydligare feministiskt perspektiv vid stadsplanering och bostadsbyggande. Regeringen bör därför återkomma med förslag på åtgärder som syftar till att uppmuntra och stimulera förekomsten av feministisk stadsplanering och feministiskt bostadsbyggande.

4. Familjens och civilsamhällets roll i det brottsförebyggande arbetet m.m., punkt 4 (M, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M),
Andreas Carlsson (KD) och Pål Jonson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3682 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Varje människa har ytterst ansvar för sina handlingar, och kriminella handlingar kan inte reduceras till att handla om vare sig uppväxt eller social miljö. En stödjande familjepolitik är dock en av de allra viktigaste insatserna för att minimera risken för att brottslighet uppstår från början. Det generationsöverbyggande perspektivet måste betonas för att ytterligare stärka familjen. Vi saknar detta perspektiv i regeringens skrivelse. Det är i familjen allting börjar, och det är där barn får sina första förebilder – positiva eller negativa. Familjens betydelse i brottsförebyggande arbete behöver ges större utrymme i regeringens strategi. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

Polisens roll i det brottsförebyggande arbetet är självklar. Den nämns också i regeringens skrivelse, men inte så mycket som faktiskt är nödvändigt. Främst nämns polisen i olika samverkansformer, med socialtjänsten, kommuner, landsting, näringsliv m.m. Detta är angeläget. Men det kräver att polisen har tillräckliga resurser att uthålligt arbeta brottsförebyggande och kunna samverka. För att polisen ska kunna vara närvarande och förebygga brott krävs att de är fler. Men i stället för en rejäl och långsiktig satsning på fler poliser levererar regeringen ursäkter om svårigheten i att utbilda. För att kunna arbeta brottsförebyggande och för att få fler poliser på gator och torg behövs det en kraftfull satsning på svensk polis. Det krävs också en satsning på att höja löner och förbättra arbetsvillkor för att stoppa den utveckling vi ser med att rekordmånga under 40 år väljer att sluta arbeta som poliser. Att polisen har förutsättningar att arbeta långsiktigt är centralt för ett fungerande brottsförebyggande arbete. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

Civilsamhället spelar en ovärderlig roll i det brottsförebyggande arbetet. Det gäller inte minst för den som vill bryta en tidigare kriminell livsstil, men även för den som ligger i riskzonen för en sådan. Bland civilsamhällets organisationer finns såväl de som arbetar direkt med att rehabilitera kriminella från sitt tidigare liv som exempelvis Kris, men också flera andra. Där finns de som arbetar i exempelvis kyrkor med att hjälpa hemlösa med mat och tak över huvudet, de som organiserar sig för att erbjuda läxhjälp och för att hjälpa människor ur ett utanförskap. Det finns också språkkaféer och idrottsföreningar som binder samman människor med olika bakgrund och ur olika generationer med ett konstruktivt gemensamt mål. Civilsamhället har ett stort värde. Det är något annat än staten, något annat än vänner och familj. Civilsamhällets roll måste lyftas fram tydligare och vara en del i hela den brottsförebyggande processen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

5. **En nationell samordnare m.m., punkt 5 (S, MP, V)**

av Annika Hirvonen Falk (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Susanne Eberstein (S), Petter Löberg (S), Linda Snecker (V), Krister Örnfjäder (S) och Sultan Kayhan (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion

2016/17:3692 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Regeringens långsiktiga satsning med införandet av en ny stöd- och samordningsstruktur för det brottsförebyggande arbetet på nationell och regional nivå syftar till att skapa en hållbar struktur för samhällets utveckling av ett mer kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete. Vi är positiva till införandet av en sådan ordning.

Den nationella samordnare som regeringen avser att tillsätta kommer under en inledande period av två år att ytterligare bidra till att öka engagemanget och höja prioriteten i det brottsförebyggande arbetet. Vi anser att den nationella samordnaren kan vara ett värdefullt tillskott för att driva på utvecklingen av det brottsförebyggande arbetet i hela landet. Vi delar således inte motionärernas farhågor om att tillsättandet av en samordnare kan leda till ökad oklarhet om rollfördelningen i det brottsförebyggande arbetet. Något tillkännagivande till regeringen bör därför inte göras till regeringen om att en nationell samordnare inte ska tillsättas.

Det övergripande syftet med programmet är som framgått att skapa förutsättningar för ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete i hela samhället. Det strategiska arbetet behöver utvecklas, och i programmet ges en inriktning för hur man kan arbeta mer kunskapsbaserat. Däremot ska det inte i första hand fokusera på enskilda brottstyper eller förebyggande metoder mot dessa. Mot denna bakgrund anser vi att skrivelsen innefattar en tillfredsställande beskrivning av hur programmet ska genomföras och följas upp. Det behövs därför inte heller något sådant tillkännagivande som motionärerna efterfrågar om en redovisning av konkreta åtgärder som ska vidtas inom en viss tid.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2016/17:126 Tillsammans mot brott – ett nationellt brottsförebyggande program.

Följdmotionerna

2016/17:3681 av Linda Snecker m.fl. (V):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på åtgärder som syftar till att uppmuntra och stimulera förekomsten av feministisk stadsplanering och feministiskt bostadsbyggande och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3682 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om familjens roll i det brottsförebyggande arbetet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens förutsättningar att arbeta långsiktigt i det brottsförebyggande arbetet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om civilsamhällets roll i det brottsförebyggande arbetet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3692 av Roger Haddad m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en särskild nationell samordnare för brottsförebyggande arbete inte ska inrättas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en redovisning av konkreta åtgärder och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en redovisning av tidsramen för åtgärder inom ramen för det brottsförebyggande programmet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3699 av Beatrice Ask m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa en lagstiftning om zonförbud och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3701 av Adam Marttinen (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av bättre statistiskt underlag om invandrares brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bredare tillämpning av kameraövervakning i brottsförebyggande syfte och tillkännager detta för regeringen.